

Nyhedsbrev nr.3
Sea War Museum
Havets Hemmeligheder

Dec. 2025

SEA WAR MUSEUM JUTLAND

HAVETS HEMMELIGHEDER

Lørdag d. 20. December: kl. 10.00-16.00

Søndag d. 21. December: kl. 10.00-16.00

Mandag d. 22. December: kl. 10.00-16.00

Tirsdag d. 23. December: kl. 10.00-16.00

Onsdag d. 24. December: LUKKET

Torsdag d. 25. December: LUKKET

Fredag d. 26. December: kl. 10.00-16.00

Lørdag d. 27. December: kl. 10.00-16.00

Søndag d. 28. December: kl. 10.00-16.00

Mandag d. 29. December: kl. 10.00-16.00

Tirsdag d. 30. December: kl. 10.00-16.00

Onsdag d. 31. December: LUKKET

Ved besøg på begge vore museer på samme dag, får du rabat på billetten.

Tlf. 5455 5560 Kystcentervej 3 og 11, 7680

Thyborøn, info@seawarmuseum.dk -

www.seawarmuseum.dk

Indlæg fra museumslederen - året der gik

Første år med to museer – Havets Hemmeligheder og Sea War Museum

Vi er nu næsten i mål med den første sæson med to museer under Sea War Museum. På nuværende tidspunkt har vi haft 33.500 betalende gæster fordelt på de to museer. I år blev også året, hvor fejede 10-års jubilæum for Sea War Museum.

Mange sommergæster lagt vejen forbi og mange grupper er kommet fra både nær og fjern for at opleve, hvad vi kan byde på herude i vest.

Byen Thyborøn har fået meget mere at byde på i løbet af de knap fem år, jeg har været her. Thyborøn har udviklet sig markant: nye restauranter er kommet til, flere eksisterende steder har udvidet, og helt nye aktører er åbnet med oplevelser for gæsterne. Hele turistbranchen i Thyborøn nyder godt af hinanden – og af, at mange sætter kursen mod byen.

Det er vigtigt, at vi altid tager værtskabet på os, når vi møder gæsterne – uanset om det er til rundvisninger, spisning eller allerede i mødet i døren. Thyborøn er på mange måder stadig en usleben diamant. Forbedringer ved aktivitetsområderne har gjort meget godt for byen, og de nye investeringer i Bredgade og langs Kystcentervej vil også være med til at styrke området.

Alligevel har Thyborøn fortsat et udfordret førstehåndsindtryk. Når man kommer til byen over dæmningen, mødes man af store industriarealer, nedlagte kuttere og grusarealer. Netop derfor er værtskabet så utrolig vigtigt. Vi skal fortælle gæsterne, hvad byen har at byde på, og samtidig klæde dem på til at være ambassadører for museerne og for hele området. På trods af det rå miljø rummer Thyborøn en stor mængde kultur og oplevelser – både på og uden for kysten – hvor man sagtens kan tilbringe en hel ferie uden at kede sig.

En af museernes største styrker i Thyborøn er den frivillige opbakning. De frivillige tager gerne en vagt, giver rundvisninger eller hjælper med lidt af hvert. De er uundværlige for driften af museerne. Heldigvis kommer der løbende flere til, som har lyst til at være med til at fortælle museernes historier og byde gæster fra nær og fjern velkommen. Vi håber, at endnu flere får lyst til at engagere sig.

I fremtiden håber vi – og vil arbejde målrettet på – at endnu flere vælger at besøge Thyborøn. Der er dog stadig mere at gøre for at gøre besøget til en komplet oplevelse. Modtagelsen ved byen er ikke køn; nedlagte kuttere, slidte industrimiljøer og tomme områder dominerer billedet. Her kunne en fornyelse skabe et nyt førstehåndsindtryk, der passer bedre til den by, Thyborøn i dag er – en by med mange aktiviteter og oplevelser, samt fortsat gode arbejdspladser på havnen.

Mon ikke der er flere, som kunne have lyst til at være med til at fortælle de mange historier fra havets verden, gøre oplevelsen endnu bedre for turisterne og samtidig hjælpe med at vise Thyborøn frem fra sin bedste side.

Museumsleder Christian Toftgaard

Museumsleder Christian Toftgaard

Sæt kryds i kalenderen!

Vinter/Foråret 2026 – foredrag: Forlis og skæbnehistorier.

Søndag 1 feb. kl. 16.00 – 18.00:

- **De bedste historier fra den danske flådes 500-årige virke for Danmark, ved P. hd. Søren Nørby**

Onsdag 4. marts kl. 19.30 – 21.30:

- **Film og fortællingen omkring skoleskibet KØBENHAVNs forlis, ved Anders Dylø og Michael Schmidt**

Pris for foredraget: 60 kr.

Årskort giver gratis adgang

Hvis du en gyldig dagsbillet gives 50 % på foredraget.

Museerne er åbne fra kl. 10-16

Vand, øl, kaffe og kage kan købes i cafeen.

Adressen: Havets Hemmeligheder, Kystcentervej 3, 7680 Thyborøn

Sea War Museum, Jutland samarbejder med Folkeuniversitet Lemvig om foredragene.

Søndag 1. feb. kl. 16.00 – 18.00

De bedste historier fra den danske flådes 500-årige virke for Danmark

Søren Nørby underviser og forsker ved Forsvarsakademiet og har siden 2018 fungeret som Søværnets Historiske Konsulent, fortæller dramatiske historier fra den danske flådes 500årige historie.

Kom med til kamp mod kapere ved Dansk Vestindien, dyk med ned til bunden af Øresund i forbindelse med redningsaktionen efter ubåden DYKKERENS forlis i Øresund i 1916 og hør den spændende historie om Flådens sænkning den 29. august 1943.

Ph.d. Søren Nørby

Onsdag 4. marts Kl. 19.30 – 21.30

Filmen og fortællingen omkring skoleskibet KØBENHAVNs forlis.

Ved Anders Dylov og Michael Schmidt

Hvor og hvordan forsvandt eller forlist skoleskibe
KØBENHAVN?

Det er over 95 år siden og stadig et stort mysterium, som denne 60 minuttets drama dokumentarfilm sætter skarpt lys på. Ingen har et klart svar på, hvad der gik galt i juledagene 1928, men der har været mange efterforskninger og teorier om forliset. Vi har i Chroma Film forsøgt at samle og finde svarene, ved at gennemgå skibets konstruktion, besætning, rute, vejrforhold og meget mere.

Anders Dylov

Og for at kunne lave en rigtig dramadokumentar har vi været ombord på verdens nuværende største sejlskib den 4 mastede bark SEDOV og sejler med den for Portugal til Madeira, ud for Marokkos kyst. På SEDOV indgik som en del af besætningen, for at fornemme og filme, hvordan livet er ombord på et så stort skib med master så høje som 58 meter ligesom som KØBENHAVNs. Det var en strækning på næsten 600 sømil i Atlanterhavet.

Vi har optaget mange timer film med elever fra GEORG STAGE i maritime træningscenter, for at se og rekonstruere hvad søfolkene på KØBENHAVN var udsat for under forliset. Og vi har sejlet med skoleskibet DANMARK, hvor kaptajnen simulerede at være kaptajn på KØBENHAVN for at se hvordan officererne kunne have tacklet en så kritisk situation, at man sejlede mod afgrunden.

Vi har bl.a. interviewet ØK's tidligere direktør Carsten Dencker Nielsen om hvad forliset betød for Kompagniet og for stifteren H. N. Andersen.

Desuden har vi været igennem arkiver med utallige artikler på Statens Rigsarkiv og selvfølgelig også ØK's eget store skibs arkiv.

Vi har fundet breve fra forældrene til de forliste børn, forældre der aldrig gav op. De blev ved med at søge, og bl.a. skrev de til Statsministeren om at igangsætte endnu en undersøgelse netop ved Tristan de Cunha øgruppen, noget som kæder vores historie sammen med Sea War Museets nye tiltag til en undersøgelse udfør øgruppen, og som måske kan kaste nyt lys på mysteriet.

På selve aftenen vil vi efter en kort indledning vise den 60 minutter lange dramadokumentar, som er på dansk, og som kommer helt tæt på eleverne og de rædsler de var igennem inden de drukner i det kolde vand. Efter filmen kommer vi med flere nyheder, som vi har skaffet os siden filmen, blev afsluttet, hvor visningen gav os mange henvendelser med brev og billeder som vi aldrig havde set.

Der vil selvfølgelig være åben for spørgsmål fra jer, som kommer denne aften.

Artikler om København – Gåden Om København.

Gåden om skoleskibet "København"

Skoleskibet København var verdens største sejlskib og var på vej fra Buenos Aires til Australien, da det i december 1928 eller januar 1929 forsvandt i Sydhavet sammen med hele sin besætning på 59 mand.

Trods omfattende eftersøgning blev der aldrig fundet vragele eller spor af skibet, og Københavns forlis gælder derfor stadig som en af de store uopklarede gåder i søfartens historie.

Men måske kan vi løse gåden.

Sea War Museum Jutland/Havets Hemmeligheder har netop haft besøg fra verdens mest isolerede og beboede ø, nemlig Tristan da Cunha, som ligger midt i Sydatlanten midtvejs mellem Sydamerika og Sydafrika. Øen har godt 200 indbyggere, men har hverken havn eller lufthavn, og nærmeste land er Cape Town 2000 km borte.

Fra det første møde med Norman om projektet. Fra venstre dykkerchef Tonni Andersen, Norman Glass, Gert Normann Andersen og chef Surveyor Mogens Dam.

Det er altså et større projekt at komme til og fra øen, og derfor var det en stor oplevelse, da vi for nylig kunne modtage en gæst fra Tristan da Cunha, nemlig dykkeren Norman Glass.

Sammen med sin svoger Steve Cole købte han i 2011 noget dykkerudstyr, og en dag med godt vejr sejlede de om til et sted på sydkysten, hvor et stort sejlskib i følge den lokale overlevering strandede for snart 100 år siden. Her fandt de mange ødelagte vragele af et stort jernskib spredt på havbunden tæt ved land, og Norman tror, at det er København. Tristan da Cunha er en kegleformet vulkanø, hvis sider skrånede ud i havet og skaber nogle meget vanskelige forhold. Der er meget store bølger og dønninger fra Sydhavet, som har verdens største frie havområder. Ifølge Normann er der kun 20 dage om året, hvor forholdene tillader dykning.

Vi havde en lang snak med Norman og kunne supplere med oplysninger indhentet i Danmark. Allerede i 1929 fortalte nogle unge mennesker, at de oppe fra bjerget havde set et femmastet skib komme drivende ind mod sydkysten af øen.

Øens lille beboelse ligger på nordkysten, og på grund af høje bølger lykkedes det først et par dage senere at søsætte en båd og sejle ned til strandingsstedet, og da var der hverken vragele eller vragele at se.

Da en finsk 4-mastet bark i samme periode havde passeret øen i 20 sømils afstand, blev de unges observation affærdiget og forklaret med, at de havde set det finske skib.

Da rejsebogsforfatteren Arne Falck Rønne 33 år senere besøgte øen efter et vulkanudbrud, talte han med de nu midaldrende indbyggere, der som unge havde set skibet strande, og selvom det var mange år siden, var de ikke i tvivl. Skibet havde fem master og kom drivende med agterenden dybt i vandet og med to forrevne sejl (Arne Falck Rønne, "Tilbage til Tristan", 1963).

Denne beretning er den mest autentiske, vi kan få i dag, og den passer godt med vores egne observationer ved den jyske vestkyst. Et jernskib bliver meget hurtigt knust til mindre vragestykker, når det strander. F.eks. kan vi sammenligne med den store norske jernbark "Timaru", som i 1907 strandede ud for Fjaltring og halvanden time senere var knust til mindre stykker. Hele besætningen var druknet, og der var intet spor af det store skib på havoverfladen.

Bølgerne i Sydhavet er generelt voldsommere end i Nordsøen, så et stort jernsejlskib her er hurtigt blevet splittet i mange dele. Derfor er det meget sandsynligt, at "København" allerede var knust og ødelagt, da det lykkedes indbyggerne at komme om til strandingsstedet.

Norman og Steve fandt to meget store ankere, et langt bovspryd af jern, en kapstan og mange andre ødelagte og begroede vragele. De fandt dog intet, der kunne bevise, at det var "København", men på nogle af deres fotos af vraget kan vi se, at det kun er et spørgsmål om at rengøre ganske bestemte vragestykker for begroning, for at kunne bevise, at det er "København".

Norman Glass i "Havets Hemmeligheder" ved modellen af "København".

Vi har derfor nu indgået en aftale med Norman Glass om, at de vil dykke ved vraget i januar 2026, rengøre vragele og tage ganske bestemte fotos, som vi har bestilt.

Hvis vi finder de beviser, vi leder efter, vil vi forsøge at finde fondsmidler til at finansiere en ekspedition til Tristan da Cunha, så vi kan lave en komplet dokumentation af vragedelene med det rigtige udstyr. Hvis alt går vel, kan vi måske realisere en ekspedition i vinteren 2027.

I den kommende tid vil vi følge op med flere oplysninger og billeder til historien her på siden.

Gert Normann Andersen/Knud Jakobsen

Sea War Museum og Havets Hemmeligheder

Læs mere på vores Hjemmeside: [Artikler om Gåden om København](#)

Ny Genstand til Sea War Museum

Et brev fra de faldende

Den 11. november, er mærkedagen for våbenhvilen efter Første Verdenskrig i 1918. Den blev begyndelsen på den endelige fredsslutning. Denne dag markeres for at mindes de mange millioner soldater, der blev dræbt under Første Verdenskrig.

En af disse var sømanden William Wickland fra Wales.

William Wickland blev født den 27. marts 1895 i en mindre fiskerby i Wales, og han havde syv søskende. William nåede ikke at

blive gift. I stedet meldte han sig til Royal Naval Volunteer Reserve, hvor han blev en del af flåden under Første Verdenskrig ombord på skibet HMS Indefatigable.

Den 31. maj 1916 under Jyllandsslaget gik skibet ned – og med sig tog det 1.016 liv. En af dem var William Wickland. De efterladede fik efterfølgende tilsendt breve med den officielle besked om tabet af deres slægtning.

Julie Evans og Christian Toftgaard

Julie Evans, som er i familie med William Wickland, besøgte museet i september 2025 og overrakte brevet familien modtog, som en gave, fordi hun mente, at Sea War Museum sammen med Mindepark for Jyllandsslaget var det rette sted at mindes hendes grandonkel, som var en af de mange ofre under Første Verdenskrig.

Christian Toftgaard Museumsinspektør

Støt op om Museerne!

Indsamling for 2025 – er afsluttet.

Ny indsamling i 2026, begynder med næste nyhedsbrev.

Hjælp os med at udbrede kendskabet til museerne

– følg os og del vores opslag!

Hjemmeside for Sea War Museum og Havets Hemmeligheder: www.seawarmuseum.dk

Facebook:

Sea War Museum: [Facebook - Sea War Museum](#)

Havets Hemmeligheder: [Facebook - Havets Hemmeligheder](#)

Mindeparken for Jyllandsslaget: [Facebook - Mindeparken](#)

Instagram:

Sea War Museum: [Instagram](#)

Havets Hemmeligheder: [Instagram](#)

Havets Hemmeligheder: Museumscafeen med den fantastiske udsigt.

Under dit besøg på Havets Hemmeligheder, kan du nyde en kop kaffe eller anden forfriskning i caféen samtidig med at du beundre udsigten ud over Mindeparken for Jyllandsslaget, Thyborøn kanal, klitterne, havet og Thy i det fjerne.

Der er selvbetjening, man betaler i skranken ved indgangen.

Cafeen er åben i museets åbningstid.

Planlægger du at besøge museerne med en gruppe, kan du kontakte os på: Tlf.: +45 5455 5560 eller mail: booking@seawarmuseum.dk for nærmere aftale om forplejning

Sea War Museum og Havets Hemmeligheder – åbningstider 2026:

20 – 23. december: Åben i juledagene fra kl. 10.00 16.00

26 – 30. december: Åben i juledagene fra kl. 10.00 – 16.00.

Ved besøg på begge museer på samme dag, gives der rabat på det andet museum, man besøger.

Se priserne her: [Klik her for billetpriser](#)

Museumsleder/inspektør Christian Toftgaard
Direktør Gert Normann Andersen

Sea War Museum, Jutland S/I
Havets Hemmeligheder
Kystcentervej 11 og 3
7680 Thyborøn
Cvr: 37514942

Ønsker du ikke at modtage nyhedsbrev fremover, kan den afmeldes her: info@seawarmuseum.dk